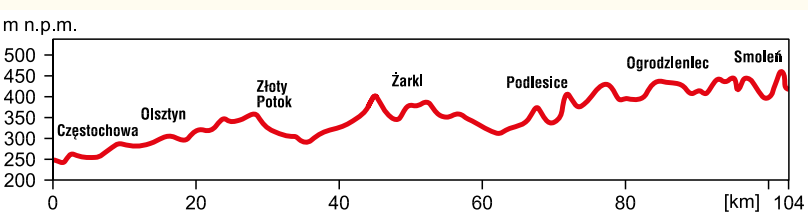

ROWEROWY SZLAK ORLICH Gniazd – 190 km

Szlak Orlich Gniazd to jeden z najstarszych polskich szlaków turystycznych. Przebiega przez województwo śląskie i małopolskie łącząc Częstochowę z Krakowem. Szlak oznaczony jest kolorem czerwonym i ma dwa warianty: pieszy o długości 166,7 km i rowerowy o długości 190 km. Szlak Orlich Gniazd prowadzi po przepięknych terenach Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Na całej trasie – od Częstochowy aż po Kraków – podziwiać można malownicze wapienne wzgórza, na których w XIV w. za sprawą króla Kazimierza Wielkiego powstawały zamki, mające strzec ówczesnej stolicy Krakowa i chronić granice państwa. Wzorem orlich gniazd zamki usytuowane na niedostępnych skałach, co sprawiało, że były bardzo trudne do zdobycia. Dziś, pozostając najczęściej w ruinie dawne warownie zespolone z białymi skalami, decydują o wyjątkowym pięknie jurajskiego krajobrazu.

Słaski odcinek Rowerowego Szlaku Orlich Gniazd, prowadzący z Częstochowy do Smoleńca liczy 104 km. Jest bardzo dobrze oznakowany i poprowadzony w większości po dobrych drogach z utwardzoną nawierzchnią. Warto jednak pamiętać, że można na nim spotkać krótkie odcinki z piaszczystymi i kamienistymi drogami polnymi i leśnymi, dlatego przed wyjazdem należy dobrze przygotować rower. Najlepiej sprawdzi się rower górski, a także crossowy, trekkingowy lub gravel.

PRZEBIEG SZLAKU
 Częstochowa (0,0 km) → Olsztyn (18 km) → Złoty Potok (36 km) → Żarki (48 km) → Mirów (56 km) → Podlesice (69 km) → Zawiercie Kromolów (80 km) → Podzamcze (86 km) → Smoleń (98 km) → Bydlin (110 km) → Rabsztyn (124 km) → Olkusz (127 km) → Krzeszowice (153 km) → Brzoskwinia (170 km) → Kraków (190 km)

Jest lasem, a na skale, na której wzniesiono warownię, znajduje się 90-metrowa **Jaskinia Ostrężnicka**. Dobrą, wyłączoną z ruchu samochodowego asfaltową drogą jeździemy dalej lasem, niemal do Żarek. Po drodze mijamy ukrytą w lesie (ok. 700 m od szlaku) **Strażnicę w Przewodziszczykach i Skaly Rajcy**. W **Żarkach** szlak prowadzi obok **Sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej, zespołu zabytkowych stodoł** i znajdującego się na Szlaku Zabytków Techniki, Muzeum Dawnych Rzemiosł **Stary Młyn**. Warto tam wstąpić, aby dowiedzieć się o historii pięciu głównych rzemiosł obecnych od wieków w Żarkach: młynarstwa, piekarstwa, szewstwa, bednarstwa i kołodziejstwa.

Opuszczając sympatyczne miasteczko wjeżdżamy na kolejną asfaltówkę dla rowerów. To nieco pofalowany odcinek, przez co może zmęczyć, ale dzięki temu mamy przepiękne widoki na Jurę Krakowsko-Częstochowską: skałki, pola, lasy.

Po 7 km wylania się **Zamek w Mirowie**, a po kolejnych dwóch – **Zamek w Bobolicach**. Mirów jest malowniczo położoną ruiną, przy której można sobie rozłożyć koc, wyciągnąć książkę oraz termos z gorącą kawą i oddać się błogiemu lenistwu! Natomiast Bobolice to zrekonstruowany w 2011 roku piękny zamek, prezentujący jak kilkaset lat temu mogły wyglądać inne zamki warowne Jury, zanim stały się niezwykle malowniczymi ruinami. Tuż obok zamku znajduje się hotel i restauracja.

Muzeum Dawnych Rzemiosł Stary Młyn w Żarkach, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

zamek na Szlaku Orlich Gniazd, położony na zboczach Góry Janowickiej, najwyższego wzniesienia na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej (515,5 m n.p.m.). Kilometr od rowerowego Szlaku Orlich Gniazd znajduje się **Góra Birów**, a na jej szczytcie zrekonstruowana wczesnośredniowieczna osada. Z Podzamcza jeździemy utwardzoną polno-leśną drogą w kierunku **Ryczowa**, w którym znajdują się **ruiny strażnicy** (ok. 500 m od szlaku). Od Ryczowa jedzie się asfaltowymi drogami przez Złozieniec, gdzie trzeba się zmierzyć ze srogim podjazdem, aby potem z góry szybko dojechać do **Zamku Pilcza w Smoleńcu**. Ta średniowieczna warownia jest położona na szczycie stożkowatego wzgórza porośniętego lasami rezerwat przyrody „Smoleń”. Z wieży zamkowej rozpościera się fantastyczny widok na **pasmo smoleńsko-niegowonickie** oraz **Dolinę Wodącej**. W górujących nad doliną Skałach Zegarowych znajdują się liczne jaskinie, w których znaleziono najstarsze w Polsce ślady obecności człowieka pochodzące sprzed 130 tysięcy lat. W tym miejscu Rowerowy Szlak Orlich Gniazd opuszcza granice województwa śląskiego, ale dla chętnych jest jeszcze kilkadziesiąt kilometrów jurajskiej rowerowej przygody w kierunku Krakowa.

Zamek Ogrodzieniec, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

Podział całego Rowerowego Szlaku Orlich Gniazd ze względu na nawierzchnię: drogi asfaltowe – 134 km; drogi szutrowe – 33 km; drogi gruntowe – 23 km.
Lista obiektów na trasie Rowerowego Szlaku Orlich Gniazd
Część w województwie śląskim:
 – Sanktuarium NMP na Jasnej Górze w Częstochowie,
 – Zamek Olsztyn,
 – Dolina Wiercicy – Złoty Potok,
 – Strażnica obronna w Przewodziszczykach,
 – Zamek Mirów,
 – Zamek Bobolice,
 – Zamek Bąkowiec Zawiercie-Skarżyce,
 – Okiennik Wielki,
 – Zamek Ogrodzieniec w Podzamczu,
 – Ruiny strażnicy w Ryczowie,
 – Zamek Pilcza i Rezerwat Smoleń.
Część w województwie małopolskim:
 – Zamek Bydlin,
 – Zamek w Rabsztynie,
 – Zamek Tenczyn w Rudnie,
 – Wawel.

Okolice Zamku Olsztyn, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

OZNAKOWANIE
 Szlak Orlich Gniazd prowadzi rowerzystów za pomocą znaków typu R1. Rower na białym tle z paskiem koloru czerwonego pojawia się na tabliczkach i tym oznakowaniem powinniśmy się kierować. Poza tym spotkać można znaki R3 z kilometrażem do najbliższych miejscowości oraz tabliczki z odległością i kierunkiem jazdy do pobliskich atrakcji turystycznych. Dobrze widoczne i często ustawione tabliczki z kierunkiem jazdy prowadzą rowerzystę jak po sznurku bez zerkania na mapę.

NAWIERZCHNIA I UKSZTAŁTOWANIE TERENU
 Ukształtowanie terenu na Jurze sprawia, że Szlak Orlich Gniazd jest dość trudny technicznie i fizycznie, ale rekompensują to dobre nawierzchnie na trasie. Na odcinku od Częstochowy do Smoleńca szlak prowadzi w większości po drogach asfaltowych i utwardzonych, i chociaż liczne podjazdy wymagają siły w nogach, to ten odcinek szlaku jest możliwy do przejechania nawet z dziećmi. Zwłaszcza, że można go podzielić na krótsze odcinki i połączyć ze zwiedzaniem jurajskich zamków oraz innych atrakcji. Dobrze nawierzchnie sprzyjają również rowerzystom na rowerach szosowych, ale już z przyczepką, ze względu na przewyższenia i podjazdy typowe dla Jury, może być zadaniem tylko dla wytrwałych.

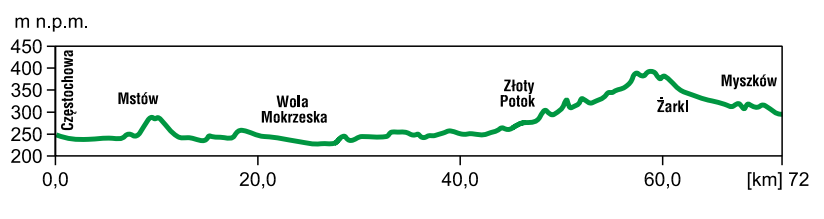

Zamek Ogrodzieniec, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

NIE TYLKO SZLAK ORLICH Gniazd
 Szlak Orlich Gniazd stanowi turystyczną oś Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Jego rowerowa wersja to zdecydowanie najwęższa na Jurze trasa dla miłośników dwóch kółek, ale z pewnością nie jedyna. Dobrze jest znać również inne szlaki i miejsca w północnej części Jury, dokąd warto wybrać się na rowerową wyprawę.

SZLAK ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO – 72 km

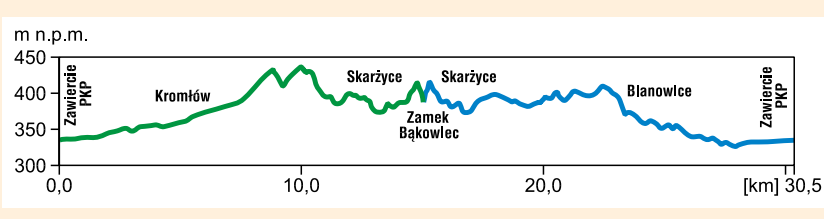
Szlak Zygmunta Krasieńskiego umożliwila poznanie interesujących zakątków Jury, przede wszystkim w rejonie Złotego Potoku i doliny Wiercicy. Choć dla wytrawnego turysty przejechanie rowerem trasy w ciągu jednego dnia nie będzie stanowiło większego problemu, warto spędzić tu nieco więcej czasu.

Początek: Częstochowa, Stary Rynek. **Koniec:** Myszków, Dworzec PKP.
OZNAKOWANIE: znaki R1 i R3.
NAWIERZCHNIA: Ponad połowę szlaku stanowią asfaltowe drogi publiczne. Są to lokalne szosy z małym ruchem samochodowym. Jest też sporo odcinków szutrowych (20%) oraz gruntowych (16%).
DOJAZD: Idealny szlak na dojazd pociągiem do miejsca rozpoczęcia (Częstochowa).
NA SZLAKU: m.in.: Stary Rynek w Częstochowie, Sanktuarium św. Ojca Pio na Przeprosnej Górze * Mstów: Sanktuarium MB Mstowskiej, przełom Warty * Dolina Wiercicy * Złoty Potok: Pałac Raczyńskich, Dworek Krasieńskich, park * rezerwat Parkowe * rezerwat Ostrężnik i ruiny zamku Ostrężnik.

PĘTLA ZAWIERCIAŃSKA – 30,5 km

Propozycja dla rowerzystów lubiących nawierzchnie asfaltowe i piękne widoki. Trasę wyznaczają dwa zawierciańskie szlaki rowerowe: zielony oraz niebieski. Oba są bardzo dobrze oznakowane, więc nie ma problemów z nawigacją. Trasa jest świetną propozycją dla początkujących rowerzystów, a także na wycieczkę rowerową z dzieckiem w przyczepce. Jest bezpieczniej, gdyż dominują drogi rowerowe oraz boczne drogi publiczne o małym ruchu samochodowym. Na odcinku od Kromolowa do zamku Bąkowiec trasa częściowo pokrywa się ze Szlakiem Orlich Gniazd.

Sugerowany początek: Zawiercie, dworzec PKP.
OZNAKOWANIE: Znaki R1 i R3.
NAWIERZCHNIA: Az 98% trasy poprowadzona jest po drogach utwardzonych. W dużej części są to drogi wyłączone z ruchu samochodowego lub o małym natężeniu ruchu.
DOJAZD: najlepiej pociągiem, stacja kolejowa Zawiercie.
NA SZLAKU: m.in.: źródła rzeki Warty * Okiennik Wielki * Zamek Bąkowiec * Sanktuarium NMP Skarżyckiej.

JAK DOJECHAĆ
 Ze względu na dużą odległość między początkiem a końcem szlaku optymalną opcją dojazdu do miejsca startowego będzie pociąg. Zarówno Częstochowa jak i Kraków obsługują wiele połączeń kolejowych. Można również pokonać wybrany odcinek Szlaku Orlich Gniazd zaczynając np. z Żarek Letniska, Zawiercia lub Myszkowa, dokąd również można dojechać pociągami.
 Ze względu na wybitne walory krajobrazowe i wielość turystycznych atrakcji warty zwiedzania, można rozważyć dłuższą kilkudniową wyprawę rowerowym Szlakiem Orlich Gniazd. Warto wybrać opcję z jednym lub więcej noclegami na trasie, lub wybrać jako bazę jedno miejsce noclegowe gdzieś pośrodku szlaku, a stamtąd wyruszać na całonocne wycieczki w stronę Krakowa i Częstochowy, np. z opcją powrotu pociągiem.

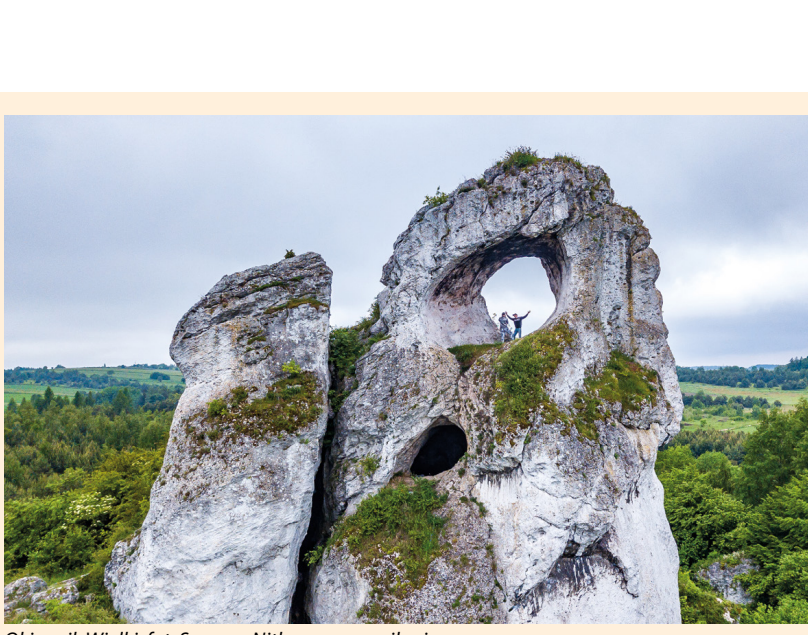
CO ZOBACZYĆ
 Rowerowy Szlak Orlich Gniazd zaczyna się na częstochowskim Dworcu PKP i prowadzi na Aleje NMP. Warto już na samym początku zboczyć ze szlaku (niecałe 2 km) i odwiedzić **Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze** – jedno z ważniejszych miejsc kultu maryjnego i cel dla pielgrzymów z całej Polski. Jadąc dalej długą ulicą Mirowską opuszczamy centrum Częstochowy. Za Częstochową wjeżdżamy na tereny leśne i skrajem Rezerwatu

Zamek Olsztyn, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

Przebieg Szlaku Zygmunta Krasieńskiego umożliwila stworzenie interesującej pętli z Rowerowym Szlakiem Orlich Gniazd dzięki temu, że spotyka się z nim dwukrotnie: na początku (miejsce rozpoczęcia szlaku Zygmunta Krasieńskiego na tzw. Starym Rynku znajduje się kilkaset metrów od dworca kolejowego, na którym zaczyna się Szlak Orlich Gniazd) oraz na 48 kilometrze, w Złotym Potoku. Na tym odcinku szlak jest dobrze oznakowany oraz ma dobre nawierzchnie. Od Złotego Potoku oba szlaki mają wspólny 6-kilometrowy przebieg do Ostrężnika. Za Ostrężnikiem w kierunku Żarek i Myszkowa, szlak staje się trudny (ruchliwe i kamieniste drogi) i niekompletnie oznakowany. Dlatego zalecamy przejazd szlakiem tylko do Złotego Potoku, ewentualnie do Ostrężnika, a stamtąd powrót do Częstochowy Rowerowym Szlakiem Orlich Gniazd, który prowadzi m.in. obok spektakularnych ruin Zamku w Olsztynie. Długość takiej pętli wynosi 96,7 km, a jeżeli zrezygnujemy z odcinka Złoty Potok – Ostrężnik (który trzeba pokonać w dwie strony) – 84,7 km. Dla wytrwałych rowerzystów trasa jest możliwa do przejechania w ciągu jednego dnia, zwłaszcza, że ma utwardzone nawierzchnie i jest dobrze oznakowana, ale warto przejechać ją spokojnie, delektując się jurajskimi widokami i zaplanować po drodze nocleg w okolicy Złotego Potoku, Mstowa lub Olsztyna.

ŻARKI
 Żarki to niewielka gmina z bogatą historią i licznymi zabytkami. Warto tu zajrzeć dla wielu interesujących atrakcji, a w szczególności jeżeli podróżujemy z dziećmi. To również doskonała destynacja dla rowerzystów, bo staraniem gminy powstało kilkadziesiąt kilometrów wyasfaltowanych ścieżek pieszo-rowerowych, w większości wyłączonych z ruchu samochodowego, łączących najcenniejsze miejsca związane z kulturą, tradycją, dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym gminy Żarki oraz gmin sąsiednich: Niegowy, Janowa i Olsztyna. Ścieżki są poprowadzone w taki sposób, aby z roweru można było podziwiać najpiękniejsze jurajskie krajobrazy, pełne wapiennych skałek pośród bukowych lasów i sosnowych borów. To świetna destynacja na krótkie widokowe wyprawy z dziećmi. Nie ma tu wprawdzie jeszcze wytyczonych konkretnych szlaków rowerowych, natomiast można planować własne trasy i, zaczynając najlepiej w centrum Żarek, udać się np. w kierunku leśniowskiego sanktuarium maryjnego, ruin strażnicy w Przewodziszczykach, pustelni w Czatachowie, czy Ostrężnika. Ścieżki rowerowe są wyasfaltowane i w większości wyłączone z ruchu samochodowego, a więc bardzo bezpieczne. To chyba najlepsze na Jurze miejsce na rodzinne wyprawy rowerowe.

Okiennik Wielki, fot. Szymon Nitka, www.znajkraj

Zamek Bąkowiec, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

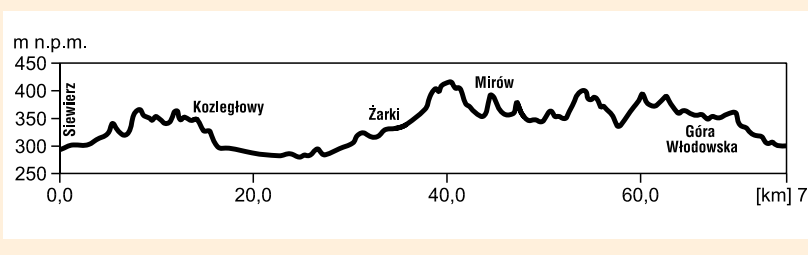
Zielona Góra dojeżdżamy do wsi Kusiaeta. Wzdłuż drogi i na posesjach pojawiają się charakterystyczne jurajskie skałki wapienne. Mijamy **Góry Towarne**, malowniczo, pokryte białymi ostańcami wzniesienia, a w oddali dostrzec możemy pierwszy **Jurajski zamek – Olsztyn**, który można zwiedzić po dotarciu do uroczego miasteczka o tej samej co zamek nazwie. Jadąc szlakiem dalej, polną drogą wzdłuż murów zamkowych podążamy w kierunku wsi **Zrębice**. Znajduje się w niej zabytkowy drewniany **Kościół św. Idziego**, dzwonnica i **grupa 6 lip**, będąca pomnikiem przyrody. Dalej trasa prowadzi obok Pustyni Siedleckiej w kierunku **Złotego Potoku**. To przepięknie usytuowana turystyczna miejscowość, w której podziwiać można Pałac Raczyńskich, a także sąsiadujący z nim dworek, w którym mieszkał Zygmunt Krasieński – wybitny twórca epoki romantyzmu. To właśnie on, spacerując po okolicznych lasach, nadał poetyckie nazwy tutejszym stawom, ostańcom, uroczyskom. Obecnie w dworku, w którym mieszkał Krasieński, mieści się muzeum poświęcone wieszczowi. Złoty Potok słynie także z malowniczej **Doliny Wiercicy**, położonej w pięknym buczynowym lesie, pełnej wapiennych ostańców i zjawiskowych obszarów źródłiskowych. Można tu również zjeść pysznego prągą, wyhodowanego w najstarszym europejskiej przągarni, założonej w XIX w. przez hrabiego Raczyńskiego. Dalej, leśnymi ścieżkami szlak doprowadza do ruin **Zamku Ostrężnik**. Obecnie teren ruin porośnięty

Złoty Potok, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

SZLAK ZAMKÓW – 75 km

Szlak łączy kilka średniowiecznych zamków, czemu zawdzięcza swoją nazwę: nizinny zamek książąt-biskupów krakowickich z XIV w. oraz jurajskie Orle Gniazda: Mirów i Bobolice. Trasa jest widowkowa, ale dość trudna ze względu na pagórkowate tereny Jury Krakowsko-Częstochowskiej i miejscami niezbyt dobre nawierzchnie.

Początek: Siewierz, rynek. **Koniec:** Myszków, stacja kolejowa Myszków – Świątoid.
OZNAKOWANIE: znaki R1 i R3.
NAWIERZCHNIA: Szlak jest wymagający fizycznie ze względu na długość, dość strome podjazdy oraz leśne drogi (miejscami: piach i korzenie). Drogi terenowe stanowią 23% trasy, drogi rowerowe tylko 7%, a dominują asfaltowe drogi publiczne – 70%. Zalecany jest rower crossowy, trekkingowy lub gravel.
DOJAZD: Na trasie szlaku znajdują się stacje kolejowe: Siewierz, Żarki-Letnisko oraz Myszków Świątoid. Parkingi zlokalizowane są przy zamku w Siewierzu, w Żarkach przy targu i sanktuarium w Żarkach-Leśniowie, w Przewodziszczykach oraz przy zamku w Mirowie. Szlak można połączyć z Rowerowym Szlakiem Orlich Gniazd oraz czerwonym Szlakiem Zamkowym z Siewierza do zbiornika Pogoria IV.
NA SZLAKU: m.in.: *Siewierz: rynek, ruiny zamku * Koziegłowy: rynek * Koziegłowski: kościół pw. św. Antoniego Padewskiego * zamki w Mirowie i Bobolicach *strażnice rycerskie w Przewodziszczykach i Lutowcu * Żarki: rynek, Muzeum Stary Młyn, Sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej, Zabytkowy Zespół Stodoł * Podlesice: Góra Zborów, Jaskinia Głęboka.

Panorama na Zamek Olsztyn, fot. Jakub Krawczyk Lighthouse Media

www.slaskie.travel
 Portal Informacji Turystycznej Województwa Śląskiego

 www.slaskie.travel
 Śląskie. Pozytywna energia
 ZSLAKI ROWEROWE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
 Rowerem przez Śląskie skala 1:110 000
 JURA
 województwo śląskie

ZSLAKI ROWEROWE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Śląskie. Pozytywna energia
 Rowerem przez Śląskie skala 1:110 000
 SZLAKI ROWEROWE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
 ROWEROWY SZLAK ORLICH Gniazd
 INNE WYBRANE TRASY ROWEROWE JURY KRAKOWSKO-CZESTOCHOWSKIEJ

Zdjęcie dwóch rowerzystów na szlaku.